

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Rzeszowie**

Rzeszów, dnia grudnia 2009 r.

Pan

Janusz Wolski

**Dyrektor Zarządu Dróg Powiatowych
w Łańcucie**

LRZ – 410-20-02/2009
P-09/150

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o *Najwyższej Izbie Kontroli* (Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.), zwanej dalej ustawą o NIK, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie przeprowadziła kontrolę w Zarządzie Dróg Powiatowych w Łańcucie (ZDP) w przedmiocie działalności zarządzających drogami publicznymi w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego w latach 2007-2009 I półrocze.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 14 października 2009 r., Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie, na podstawie art. 60 ust. 1 ustawy o NIK, przekazuje Panu Dyrektorowi niniejsze

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Najwyższa Izba Kontroli negatywnie ocenia działalność ZDP w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego na zarządzanych drogach powiatowych.

Główny wpływ na negatywną ocenę miał fakt niedopełnienia w badanym okresie obowiązków w zakresie prowadzenia kontroli okresowych dróg, mostów i przepustów, o których mowa w przepisie art. 62 ust 1 pkt 1a i pkt 2 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. *Prawo budowlane* (Dz. U. z 2006 r., Nr 156, poz. 1118 ze zm.). ZDP nie przeprowadzał kontroli rocznych dla żadnego z 55 odcinków dróg, a także żadnego z 297 przepustów leżących w ciągu tych dróg. Spośród 25 mostów rocznej kontroli nie przeprowadzono na 5 mostach

w 2007 r. W 2009 r. (do 15 września) nie przeprowadzono kontroli żadnego z 25 mostów, pomimo że kontrole w 2008 r. wszystkich mostów przeprowadzane były w marcu, maju i czerwcu. Ocena powyższa wynika również z faktu, że ZDP nie przeprowadzał udokumentowanej kontroli raz na 5 lat żadnego odcinka dróg oraz przepustów znajdujących się w ciągu tych dróg. Nie dokonano również kontroli raz na 5 lat żadnego z 25 mostów, pomimo że termin jej wykonania przypadał na 2008 r. (poprzednio kontrola przeprowadzona była w 2003 r.).

Stwierdzono również, że w 2007 r. kontrole okresowe roczne 21 mostów przeprowadzone zostały przez pracownika ZDP nieposiadającego uprawnień budowlanych do kontroli stanu technicznego mostów. Naruszało to postanowienia art. 12 ust. 2 w związku z art. 12 ust. 1 pkt 5 *Prawa budowlanego*. Pozostałe kontrole mostów przeprowadzone były przez pracownika posiadającego stosowne uprawnienia w tym zakresie i zaświadczenia o przynależności do Podkarpackiej Izby Inżynierów Budownictwa.

ZDP nie posiadał w pełni założonej ewidencji dróg, przepustów i obiektów mostowych odpowiadającej wymogom § 9 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 16 lutego 2005 r. w *sprawie sposobu numeracji i ewidencji dróg publicznych, obiektów mostowych, tuneli, przepustów i promów oraz rejestru numerów nadanych drogom, obiektom mostowym i tunelom* (Dz. U. Nr 67, poz. 582). Takie działanie w ocenie NIK stanowiło naruszenie przepisu art. 20 pkt 9 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o *drogach publicznych* (Dz. U. z 2007 r., Nr 19, poz. 115 ze zm.).

ZDP zarządzał 55 odcinkami dróg powiatowych o łącznej długości 215 km oraz 26 obiektami mostowymi usytuowanymi w ciągu tych dróg, a także 297 przepustami drogowymi. Nawierzchnię nieulepszoną na koniec 2008 r. posiadało 6,5 km dróg powiatowych (3%) i liczba ta zmniejszyła się w porównaniu do stanu na koniec 2006 r. o 1 km.

Wartość nakładów poniesionych na przebudowę oraz remonty dróg i obiektów mostowych w latach 2006-2008 ulegała systematycznie zwiększeniu i wynosiła 4.080 tys. zł w 2006 r., 6.868 tys. zł w 2007 r. i 7.773 tys. zł w 2008 r. Natomiast nakłady poniesione na ich utrzymanie w tym okresie wykazywały tendencję spadkową i stanowiły 1.196 tys. zł w 2006 r., 1.179 tys. zł w 2007 r. i 1.107 tys. zł w 2008 r.

W kontroli stwierdzono, iż ZDP dysponował wieloletnim planem rozwoju sieci drogowej w powiecie łańcuckim, w którym wyszczególniano zadania inwestycyjne do realizacji na kolejne trzy lata.

Kontrola wykazała, że ZDP nie posiadał dla żadnego z 55 odcinków dróg powiatowych stałej organizacji ruchu. Przejęte przez ZDP dogi były wraz z istniejącym oznakowaniem i urządzeniami bezpieczeństwa ruchu. Bieżące utrzymanie i uzupełnianie oznakowania prowadzone przez było przez ZDP, przy udziale zaleceń Powiatowej Komisji ds. Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego działającej przy Starostwie. Na 10 odcinkach dróg powiatowych o łącznej długości 46,7 km objętych oględzinami NIK stwierdzono liczne przypadki nieoznakowanych skrzyżowań. Żadne z miejsc gdzie wyznaczono przejścia dla pieszych w bezpośrednim sąsiedztwie obiektów, do których uczęszczają dzieci w wieku 7-15 lat nie było oznakowane tabliczką T-27, pomimo że nie prowadzono analiz czy należy je stosować czy nie. W trakcie oględzin stwierdzono również nieliczne przypadki mało czytelnych znaków i znaków osłoniętych przez drzewa. Stan nawierzchni 19,2 km dróg, co stanowiło 41,1% ogółu dróg poddanych oględzinom to drogi z występującymi różnymi uszkodzeniami typu: łaty po naprawach, dziury, wyboje, koleiny, garby, sfalowania, połączenia technologiczne, spękania poprzeczne, siatkowe.

Oznakowanie poziome dróg powiatowych stosowane przez ZDP występowało na dwóch ulicach w mieście Łańcucie, a także w miejscach niebezpiecznych jak przejazdy kolejowe, skrzyżowania ze znakiem B-20, na odcinkach dróg o wzmożonym ruchu pieszym i rowerowym bez wydzielonych ciągów dla tego ruchu, na części skrzyżowań.

ZDP dysponował jedynie danymi liczbowymi (pozyskiwane z KPP w Łańcucie) dotyczącymi ilości wypadków, które miały miejsce w poszczególnych latach na drogach powiatowych, nie prowadził natomiast analiz przyczyn ich zaistnienia w odniesieniu do stanu nawierzchni w tych miejscach oraz organizacji ruchu, stosownie do dyspozycji zawartej w § 2 ust. 1 pkt 1 lit. g rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 23 września 2003 r. *w sprawie szczegółowych warunków zarządzania ruchem na drogach oraz wykonywania nadzoru nad tym zarządzaniem* (Dz. U. Nr 177, poz. 1729). W ocenie NIK prowadzenie tych analiz było niezbędne, ze względu, iż w latach 2006-2008 liczba wypadków na drogach powiatowych systematycznie ulegała zwiększeniu i wynosiła 18 w 2006 r., 24 w 2007 r. i 28 w 2008 r.

W kontroli ustalono, że roboty inwestycyjne i modernizacyjne na drogach powiatowych wykonawcy prowadzili na podstawie uzgodnionych z ZDP projektów tymczasowej organizacji ruchu, które jednakże nie określały terminów jej wprowadzenia. Takie działanie było niezgodne z § 5 ust. 1 pkt 6 w/w rozporządzenia *w sprawie szczegółowych warunków zarządzania ruchem na drogach oraz wykonywania nadzoru nad tym zarządzaniem*. Miejsca budów i objazdy były czytelnie oznakowane i zabezpieczone

zgodnie z projektem czasowej organizacji ruchu. Maszyny pracujące na budowie i materiały budowlane były odpowiednio zabezpieczone i nie zagrażały bezpieczeństwu ruchu na drodze. Oględziny dokonane przez NIK w miejscach gdzie wykonywano roboty drogowe wykazały, że oznakowano je zgodnie z projektami organizacji ruchu. Po zakończeniu prac oznakowania te bezzwłocznie usuwano.

ZDP opracował plany zimowego utrzymania dróg powiatowych w badanym okresie, zgodnie z którymi odśnieżanie i zwalczanie śliskości zimowej, dróg powiatowych prowadzone było wg III standardu. Spośród 215 km wszystkich dróg powiatowych, odśnieżaniem nie objęto 5,4 km tj. 2,5% ogółu, na trzech drogach powiatowych, ze względu na wąskie odcinki bez możliwości zawrócenia sprzętu odśnieżnego.

W latach 2007-2009 I półrocze okresowymi pomiarami ruchu drogowego, o których mowa w art. 20 pkt 15 ustawy o *drogach publicznych* objęto jedynie 4 drogi powiatowe, na przebudowę których ZDP składał wnioski o dofinansowanie z Regionalnego Programu Operacyjnego oraz z Narodowego Programu Przebudowy Dróg Lokalnych. W przypadku jednej drogi pomiary ruchu sporządzono w ramach studium wykonalności do projektu sporządzając analizę prognozowanego ruchu na lata od 2010 do 2040.” W ocenie NIK brak pełnych badań w tym zakresie może mieć wpływ na skuteczność planowanych rozwiązań technicznych (nośność nawierzchni, rozwiązania w zakresie organizacji ruchu).

W kontroli ustalono, że ZDP dokonywał wycinki drzew w pasie drogowym na podstawie corocznego planu. Drzewa przewidziane do wycinki były kwalifikowane na podstawie oględzin w terenie przez pracownika ZDP i wycinane po uzyskaniu decyzji Wójta lub Burmistrza danej Gminy. W trakcie oględzin stwierdzono na części dróg powiatowych występujące trawy w pasie drogowym częściowo ograniczające widoczność.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

1. Założenie ewidencji dróg stosownie do obowiązujących przepisów.
2. Przeprowadzanie kontroli okresowych (rocznych i 5-cio letnich) dróg, obiektów mostowych i przepustów.
3. Zatwierdzanie projektów czasowej organizacji ruchu, w których będzie wyszczególniony termin jej wprowadzenia.
4. Oznakowanie wszystkich skrzyżowań występujących na drogach powiatowych.
5. Doprowadzenie do usunięcia traw w pasach drogowych utrudniających widoczność na drogach oraz widoczność znaków drogowych.

Na podstawie art. 61 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu Dyrektorowi prawo zgłoszenia do dyrektora Delegatury Najwyższej Izby Kontroli w Rzeszowie umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie oczekuje od Pana Dyrektora w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków bądź o podjętych działaniach na rzecz realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia takich działań. W razie zgłoszenia zastrzeżeń, termin nadesłania informacji liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały.